Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 7 жовтня 2008 року № 41 (257)

15 років тому, в серпні 1993 року, Хмельницьке обласне управління юстиції зареєструвало обласну організацію Конгресу Українських Націоналістів. За період існування партії на терені Хмельниччини вона все більше завойовує прихильність і повагу серед подолян. Підтвердження тому – занесення на обласну Дошку Пошани з нагоди річниці Незалежности України голови обласного осередку КУН Анатолія ДЕМИДА.

Про те, чим живе організація сьогодні, які її перспективи, ватажок конгресівців Хмельниччини розповідає читачам нашого часопису.

ПОЗИЦІЯ

НАЦІОНАЛІЗМ АКТУАЛЬНИЙ ЗАВЖДИ

А. ДЕМИД

– В умовах доволі складної та неоднозначної ситуації, яка має місце в суспільно-політичному житті України нині, КУН намагається зберегти своє місце, позиції, підтримуючи реноме впливової, сильної та дієвої політичної сили. Ми розуміємо, що в цей непростий час нам особливо потрібна активна участь у всіх проектах, щоб відстоювати націоналістичні позиції в суспільному житті.

На Хмельниччині наші первинні організації зареєстровані в усіх районах, маємо понад 120 осередків у селах. Загалом організація об'єднує більше 1500 партійців. Структурні частини організації є доволі активними та впливовими. Особливо відзначив би діяльність Волочиської, Старосинявської, Старокостянтинівської, Шепетівської організацій, набирають обертів Хмельницька, Кам'янець-Подільська, Городоцька, Ізяславська. За ними стоять авторитетні та дієві люди, які працюють заради розбудови України.

– Конгрес Українських Націоналістів сповідує ідеологію українського націоналізму. Чи актуальна ця ідеологія сьогодні? Що вона може дати нам, жителям Хмельниччини, громадянам України?

– Націоналізм, на моє глибоке переконання, актуальний сьогодні, як ніколи. Адже інші ідеології фактично завели Україну у глухий кут. Комунізм вартував нам десятків мільйонів жертв, призвів до занепаду держави і нації. Нині ж узагалі невідомо, чи присутня в країні якась ідеологія. Провідні політичні гравці наскрізь деморалізовані, ведуть народ абсолютно незрозуміло куди. Знову ж таки, панують постійна криза, безлад, відсутність порядку, безвідповідальність. Українець поставлений в умови виживання, йому нав'язують чужі цінності, свідомо створюється ситуація, коли патріотизм, націоналізм відсовуються на маргінеси суспільного життя.

Україна як сильна національна держава заважає багатьом, а тому з нами і далі воюють. Війна триває – і це не просто слова. Засоби масової інформації, індустрія розваг роблять усе, аби молодий українець не схотів захищати свою державу, а молода українка не хотіла народжувати дітей. За роки незалежности внаслідок активної діяльности зовнішніх та внутрішніх ворогів чисельність українців скоротилася на 6 мільйонів осіб. Щороку світові глобалізатори та їхні місцеві прислужники "скорочують" народ України на півмільйона, нищать нашу екологію, насаджують вакханалію беззаконня та аморальности. Хіба це не війна? І наше завдання – протистояти ворогам. Ми повинні і будемо боротися! Боротися за соціальну справедливість та здорову самосвідомість нашого народу.

Чи є вихід із доволі непростої ситуації? Переконаний, є, і ним є саме ідеологія українського націоналізму. Кожен українець від народження є націоналістом. Любов до своєї країни, краю, міста чи села, любов до батьківської хати передається нам із молоком матері. Але з раннього дитинства ми піддаємося різним чужорідним впливам і, врешті, починаємо ставити на перше місце споживацькі інтереси, матеріальні потреби, забуваючи та пригнічуючи найвеличніше почуття любові до своєї країни. А тому метою тих, в кого під впливом тих чи інших обставин не згасли ці почуття, є прагнення зробити усе можливе, аби кожен українець усвідомив це, позбавився байдужости, відчув себе націоналістом.

Націоналізм може дати Україні порядок, відповідальність, любов до усього свого. Це запорука успіху та становлення справді Великої України, точніше Української Соборної Самостійної Держави, яка була мрією та метою Українських Героїв.

– Друже Анатолію, яким чином Конгрес Українських Націоналістів популяризує свою ідеологію, як збирається реалізовувати програмні цілі?

– Головне завдання нашої обласної організації – пропаганда своїх ідей, боротьба за сильну та Велику Україну. Для реалізації цих завдань нам потрібна влада. І на найближчих виборах до місцевих рад ми запропонуємо своїх людей – молодих, відповідальних, беручких, енергійних та успішних! Ми хочемо принести у владу принципи ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ та ПОРЯДКУ. Чиновник будь-якого рівня повинен відповідати за свої дії.

Сьогодні ж владна система представлена здебільшого чиновництвом, що усоблює окрему касту суспільства, котра абсолютно не підзвітна громаді, живе лише для себе, керується власними інтересами. Для суспільства створена видимість роботи нібито для людей.

Натомість, в громадськості сформувалася апатія та недовіра до влади. Чому? Мені здається, що сама влада того хоче. Дискредитуючи себе, вона робить людей байдужими і розширює можливості подальшого збагачення, не підпускачи до себе ні на крок нікого нового, адже у свідомості людей усі однакові, усі крадуть. Подивіться: вже нікого не дивують факти хабарництва голів райдержадміністрацій, причому суми фігурують чималі, але людям то не цікаво, вони переконані, що усі справи "затруть". Таку ситуацію потрібно змінювати.

Здобувши владу на місцях, ми впроваджуватимемо систему реальної відповідальности, контролю та порядку, підзвітности громадам. Я переконаний, що саме вибори мають стати своєрідною "люстрацією" – оновленням влади. Стара номенклатура повністю себе вичерпала. Молодь, особливо активна, успішна, повинна принести із собою зміни, адже саме їй жити тут, народжувати та виховувати дітей, розбудовувати свою державу.

Розмову вів
Олександр СИМЧИШИН

Валентин КОЖЕВНІКОВ,
кандидат географічних наук,
академік Академії оригінальних ідей

ДУМКА ВГОЛОС

РОЗМОВЛЯЙМО УКРАЇНСЬКОЮ

Чув по радіо, що лідер Партії регіонів обіцяє в разі перемоги на виборах надати російському "языку" статус офіційного. Тепер, коли "регіонали" з "бютівцями" мають намір об'єднатися у ВР проти українського Президента, вони, очевидно, намагатимуться вирішити і мовну проблему на користь Росії. Мабуть, "проффесор" Янукович не орієнтується в мовних проблемах і не розуміє, що другою державною мовою не може бути мова, яка є навіть не діалектом а жаргоном державної мови корінного народу. Якби він запропонував другою державною мовою англійську, то можна було б погодитися, бо ця мова не є спорідненою з нашою. Індійці взяли англійську мову в якості другої державної і тепер мають можливість легко прилучитися до світового прогресу в усіх сферах. А що матимемо ми? Оскільки понад 50% російської лексики було запозичено з української мови, то українська і російська у головах українців не співіснують, як українська і англійська, а, маючи багато спільних (однакових і подібних) слів, перемішуються, перетворюючись на суржик. Натомість росіянам, які хочуть стати всебічно освіченими людьми і знати історію походження своєї мови, без доброго знання української не обійтися. Проте імперське виховання заважає їм тверезо підійти до вивчення рідної мови і змушує вихвалятися навіть тим, що у демократичних і освічених народів може викликати лише подив і співчуття.

Російські царі, особливо Катерина II, їхні вчені та письменники так перекрутили давню російську історію, що росіяни й досі думають, що вони теж слов'яни, а не угро-фіни, що Російська держава є нащадком Київської Русі, а не витвором монгольських ханів, що їхня мова народилася в Києві і була колись рідною і для нас, українців, бо і вони з нами, як нас запевняють, одніеї крові – слов'янської, а ще точніше – руської. Але хоч і знищували вони давні літописи, щоб приховати правду про своє неслов'янське походження, про те, що Московію великим князівством зробили монголи, що їхня мова штучно утворена з церковнослов'янської, української, монгольської мов та діалектів угро-фінської мови, якими говорили племена угро-фінів, що жили на північ від річки Оки, все одно історична правда збереглася в українських легендах та літописних джерелах інших народів.

Отож, щоб зрозуміти, коли, де і як творилася російська мова і чи була вона рідною для давніших киян, послухайте давню легенду:

1000 років тому наша Руська держава була найбільшою і найрозвиненішою країною Європи. Наші купці торгували на Заході і Півдні, на Півночі і на Сході. У той час на північ від Руси-України, далеко від цивілізації і європейської культури жили угро-фінські племена мисливців і риболовів. Вони ще не були знайомі з сільським господарством, не знали ткацтва і гончарства, тому жили бідно, напівдико. Задумали наші купці разом з християнськими священиками цивілізувати та християнізувати їх. Але вони не бажали міняти своїх звичок та обрядів, не розуміли, яка їм користь від руської культури.

Закінчення на 3-й стор.

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

ДНІПРОПЕТРОВЩИНА

У Дніпропетровську відбулося вшанування обласною організацією КУН пам'яті невинних жертв Голодомору і сталінських репресій. В акції взяли участь переважно молоді люди, студенти. Вони отримали державні та партійні червоно-чорні прапори, плакати з написом "Голодомор 1932–1933 років – геноцид українського народу. Україна пам'ятає! Світ визнає!". Відбулося покладання квітів до пам'ятного знаку жертвам голодоморів 1921–1923, 1932–1933, 1946–1947 років. Виступив голова Дніпропетровської обласної організації Конгресу Микола Хоменко, який наголосив на тому, що Верховна Рада України і весь світ визнають Голодомор 1932–1933 років в Україні геноцидом українського народу. Москва ж намагається виправдати тяжкий злочин комуністичного режиму і навіть реабілітувати Сталіна, що є новою акцією, спрямованою проти українського народу і Української держави.

Подолати хаос в Україні можна лише дисципліною, організованістю, безкомпромісною боротьбою зі злом. Про це на мітингу говорив голова Новомосковської міської організації М. Чугай та інші учасники. Перехожим роздавалися примірники газети "Нація і держава", листівки з засудженням реабілітації Москвою злочинного комуністичного режиму.

А неподалік пам'ятника Г. Петровському, винному в Голодоморі 1932–1933 років, у цей час проходила акція "Всеукраїнського союзу радянських офіцерів". Вони викрикували антинатовські гасла, звинувачення на адресу Президента України.

Однак, хоч як би скаженіли антиукраїнські сили, а Україна була, є і буде великою європейською державою. Забезпечити в нашій державі високий рівень життя, справедливий суспільний лад є обов'язком українських націоналістів.

Прес-служба ДОО Конгресу

ЛЬВІВЩИНА

За ініціативи Стрийської міської організації Конгресу Українських Націоналістів відбулося перше засідання Форуму демократичних сил у форматі безстрокової акції "Захисти Україну". На засіданні були також присутні представники Союзу українок, Братства ОУН – УПА, Товариства політв'язнів і репресованих та інші національно-демократичні сили регіону.

Організація створена з метою координації спільних дій партій та громадських організацій, спрямованих на захист демократії, суверенітету, економічної і політичної незалежності України.

Обрано раду форуму в складі голови Р. Готя, секретаря У. Крушельницької та координатора С. Панейка.

КИЇВ

У приміщенні книгарні "Смолоскип" відбулася презентація роману членкині Конгресу Українських Націоналістів Анни Багряної. Твір письменниці "Етимологія крові", що вийшов у світ у видавництві "Факт", здобув призове місце на загальноукраїнському літературному конкурсі "Коронація слова". Під час презентації авторка зачитала декілька уривків з книги та відповіла на запитання присутніх. У своєму першому прозовому творі Анна через своїх героїв пробуджує генетичну пам'ять рідного народу, змальовує потужне образне порівняння вкоріненого в свою землю дерева та позбавленого коріння перекотиполя. У сприйнятті авторки і люди подібно до цих рослин або відчувають прив'язаність до батьківської землі, споріднюючись з нею через корені свого роду, або, загубивши пам'ять про рід, втрачають разом з пам'яттю і той зв'язок, що поєднує їх із Батьківщиною.

Можна з упевненістю твердити, що презентація пройшла успішно. Крім того, авторці вдалося залучити присутніх до цікавого та цінного дослідження "Етимології крові".

Конгрес Українських Націоналістів щиро вітає Анну Багряну з її прозовим дебютом та зичить творчого натхнення у подальшій літературній діяльності.

ФЕСТИВАЛЬ ПАТРІОТИЧНОЇ ПІСНІ

14 жовтня в усій Україні відзначатимуть Покрову. Саме цього дня мистецьке об'єднання "OstaNNя Барикада" проводитиме у Києві однойменне свято традиційної української культури – фестиваль патріотичної пісні.

Свято Покрови Пресвятої Богородиці прийшло до нас крізь століття із брязкотом козацьких шабель і відлунням пісень. Воно й донині зберігає свій неповторний волелюбний колорит.

Саме українська патріотична пісня покликана нагадати нам про незламну волю та написаний кров'ю заповіт Героїв, які здобували Українську Державність. Сьогодення кличе підняти святий прапор боротьби, який прийшов до нас крізь покоління, і покласти свої сили на піднесення національної свідомости, стрижнем якої є культура та духовність.

Ми відзначатимемо 66-у річницю створення Української Повстанської Армії, яка геройчно і жертовно боролася за Українську Самостійну Соборну Державу. Тому фестиваль української патріотичної пісні, це ще й спроба донесення тієї незламної волі, яку заповіли нам найкращі сини й доньки української нації – борці проти чужоземного поневолення.

Мета фестивалю "Покрова" – популяризація української національної єдности, патріотизму, української мови та вшанування світлої пам'яті патріотів України, які полягли в боротьбі за свої ідеали. У ньому візьмуть участь колективи з усіх кутків України.

Зокрема, у рамках програми фестивалю плануються виступи народних колективів з Волині, Галичини, Прикарпаття та українських бардів. А кульмінацією заходу стане виконання патріотичних та повстанських пісень гуртами "Плач Єремії", "Рутенія" та "От Вінта".

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

ДЕПУТАТАМ ВІД БЮТ УСІХ РІВНІВ

Панове депутати, ви ревно пропагували програмові засади БЮТ, з якими йшли на вибори до парламенту України, і отримали відповідне довір'я виборців.

Пригадайте, панове, передвиборні обіцянки українському народові.

1. Чи обіцяли ви, що згодом підете на тісну співпрацю в парламенті України з Партією регіонів і комуністами, де зібралися вчорашні компартноменклатурники, залишки спецслужб КДБ та їхні агенти як і "славна рать" кримінального походження?

2. Чи обіцяли ви, що разом з комуністами та регіоналами спільним голосуванням позбавите Президента України повноважень у сферах зовнішньої політики, оборони та контролю за Кабінетом Міністрів України?

3. Чи були вами перед виборцями доведені наміри, що разом з комуністами і регіоналами ви візьмете під свій контроль Службу Безпеки України?

Все це ви реалізували з комуністами та регіоналами в парламенті України, всупереч волі виборців, завдяки яким отримали мандати депутатів Верховної Ради України.

Відбувається зрада перед виборцями, коли їхню надію на порядність і патріотизм своїх обранців кинуто під ноги Януковичу, Симоненку і Ю.Тимошенко.

Надіємося, що не всі депутати від БЮТ є вірними "козачками" Юлії Тимошенко, але пам'ятайте, що зрада і байдужість споріднені. Перша є визнаним злочином, а байдужість – її колискою.

Продовжується найжорстокіша боротьба намірів і здобутків націонал-патріотів України із залишками минулого та лжепатріотів сьогодення, які намагаються зрадництвом та співпрацею з недругами України розтоптати здобуту державну незалежність.

Хочеться вірити, що національний патріотизм розбудить свідомість тих, кому небайдуже доля України і її багатостраждального українського народу.

Прийнято на загальних зборах
Тернопільської обласної спілки
політв'язнів і репресованих

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшеволоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценько Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ДУМКА ВГОЛОС

РОЗМОВЛЯЙМО УКРАЇНСЬКОЮ

Тоді один київський купець запросив до себе в гості кількох заокських мисливців та їхніх вождів, щоб вони побачили, як живуть цивілізовані народи і в яких церквах моляться Богу.

Приїхали вони до Києва ввечері, зупинилися в монастирі під опікою освічених монахів. Вранці повели їх до струмка умиватися. Коли перший гість умився і хотів утертися, як завжди, долонями, йому дали рушник, але він не розумів, що це і для чого. Йому показали, як його використовують і сказали: "Утрись!" Він утерся і процедура утирання після холодної води йому так сподобалася, що він вигукнув: "Доброє утро!", з наголосом на другій букві "о". Процес утирання після умивання так сподобався всім, що вони дорогою до їдальні часто повторювали: "Доброє утро!". За кілька днів гості уже звикли вранці питати один одного: "Доброє утро?". А потім ці слова стали в їхній країні зранку вітальними.

Привели гостей в їдальню, посадили за столи, поставили юшку в глибоких керамічних тарілках, дали по скибці хліба. Гості хліба ще ніколи не бачили, дивляться на нього і не знають, що воно таке. Один з них і питає: "Навіщо це?" А йому монах у відповідь: "Кусай, кусай – зрозумієш". Він покуштував і йому сподобалося. А наше "кусай" у них переродилося на "кушай". Захотіли гості узнати, як русичі хліб отримують, звідкіля він береться. Монахи повели їх в поле. Була весна, і селянин орав свій лан парою волів. Зазвичай кричав, поганяючи їх: "Гей! Цоб, цабе!". Гості запитали: "Що він робить?" Їм відповіли: "Оре". Майбутні москалі вирішили, що орати – це значить кричати. Так у них з'явилося слово орать, тобто кричати. За орачем йшов інший селянин і сіяв пшеницю. Гостям показали зерна і сказали, що саме з нього вони печуть хліб. Щоб ті все зрозуміли, їх повели до млина. Оскільки в Московії водяних млинів тоді ще не було, їм показали, як із зерна вручну молоти борошно. Гостям дали відро зерна і дозволили самим покрутити ручні жорнова. Це була важка робота, і вони аж спітніли, поки перемололи відро жита. Монах, що спостерігав за ними і бачив, як вони мучилися, обертаючи жорна, сказав: "Ось така мука". А вони вирішили, що так зветься борошно і до цього часу кажуть мука на борошно.

Коли майбутні москалі поцікавилися, як робити сир, їх повели на кухню і сказали: "Дивіться, у цих глеках свіже молоко, у тих – кисле молоко, і, нарешті, там відтискування сиру – такий процес творення сиру". Вони зрозуміли і запам'ятали весь процес, але слово сир не запам'ятали і тому назвали сир творогом – від слова "творення". Так воно у них і прижилося.

Пізно закінчилася вечеря, а гості чомусь не поспішають до своїх кімнат. Нарешті, один з них і каже: "Ми чекаємо, коли повар зварить того гуся, щоб з'їсти, бо не звикли залишати на наступний день. Адже вночі прийде ведмідь і забере". "Ні, – каже русич, – то на завтра. Не бійтеся, ніхто не з'їсть, спіть спокійно, а завтра вранці прийдете і поснідаєте." Наступного дня гості прокинулися раніше, прийшли до їдальні і попросили повара віддати їм той завтрак, що вчора залишився. Їм дали. З того часу росіяни уже кілька століть сніданок завтраком називають.

Багато й інших слів майбутні москалі запозичили у киян в покаліченому або перекрученому вигляді (довгов'язий – долговязый, мовчання – молчание, невгамовний – неугомонный тощо). У деяких словах переставили букви: долоня – ладонь, намисто – монисто, пелюстки – лепестки, тверезий – трезвый, гарбати – грабить, голобля – оглобля, суворий – суровый, капость – пакость тощо. Деяким словам додали по одній чи по кілька букв: чиста – чистая, висока – высокая, багата – богатая, доказ – доказательство, сон – сновидение, селера – сельдерей тощо. Але більшість наших слів у них майже не зазнала змін: голова, молоко, небо, капуста, ложка, туман тощо. Тому ми їхню, похідну від нашої, мову, на жаль, розуміємо. На жаль, бо за 333 роки, які ми були в їхньому ярмі, вони за допомогою голодоморів, війн та репресій зуміли схилити багатьох із нас до того, що ми і вони – рідні брати, які виросли в одній колисці, і що російська мова краща нашої, бо сучасна і культурна, а наша відстала, селянська, непрестижна, та ще й зіпсована впливом польської мови. Росіян можна зрозуміти: вони – етнічні угро-фіни – прагнуть стати лідером серед слов'ян, щоб мати можливість втручатися у внутрішні справи усіх слов'янських народів. Тому їм надто важливо переконати весь світ, що в них і мова найкраща та найкультурніша серед слов'янських, і культура найвища і найдавніша. Праві вони лише в одному – їхній "язык" справді бере початок з Києва. Але до нас він, як ви бачите, не мав тоді ніякого відношення. Ми й тепер не стали б шукати витоки і джерела їхньої мови, якби вони не нав'язували її нам в якості культурної і великої.

Пізніше вони запозичили сотні слів з інших мов: монгольської, німецької, французької. Тому їхня мова стала найважчою у світі. Угро-фінські народи (фіни, угорці, естонці), які зберегли свої рідні мови, живуть краще, ніж ті угрофіни, що перейшли на штучний російський язик (мордва, чуваші, іжорці, черемиси, карели тощо). Слов'янські народи, яким цю мову росіяни нав'язали в якості найкультурнішої (українці, білоруси, кубанці, донці, слобожанці) теж мають непристойно низьку якість життя в порівнянні з іншими слов'янами: чехами, словаками, словенами, поляками тощо, які зберегли свої рідні мови. Та й самі росіяни, хоч і стали володарями найбільшої у світі імперії, живуть гірше за незалежні народи Європи, хоч і мають сотні мільярдів прибутку від продажу награбованого у підневільних народів газу, нафти, деревини, цінних металів, алмазів тощо.

Давно то було, але ми розуміємо, чому і як росіяни калічили нашу мову. Але сьогодні, коли я чую на вулиці від українців: "Доброє утро!", "Почьом мука?", "Перестаньте орать", "Кушайте на здоров'є!", "Садітесь завтракать"..., то не знаю, що й думати: чи в Україні пришли люди знищили майже всіх українців, чи українці за час совєтської неволі так здичавіли, що їм тепер і такі, позичені у нас, покалічені, жаргонні слова здаються вершиною культурности і освічености.

Хотілося б пояснити росіянам, які живуть в Україні, що освічені українці проти використовування російської мови у державних установах України не тому, що вона штучна, вторинна, суржикова – кожна мова має право на використання народом, якому вона стала рідною, а тому, що знаємо, як українсько-російська двомовність знижує рівень грамотности громадян України і заважає людям використовувати інтелект у повному обсязі, бо змушує їхній мозок постійно вибирати між правильними українськими і покаліченими російськими словами. Звичайно, мову базарів та вулиці виправити не так просто, але в освіті, науці, державних установах треба негайно перейти до простішої і культурнішої, первинної народної мови.

Натомість росіянам, які хочуть стати всебічно освіченими людьми і знати історію походження своєї мови, без доброго знання української не обійтися. Що ви думаєте про походження (етимологію) російського слова "мясо"? Більшість росіян заявляє, що це одвічне їхнє слово, а наше – м'ясо є калькою з їхнього слова. Вони так стверджують, бо не знають, що наше слово м'ясо логічно утворено з нашого ж слова м'язи за тисячі років до того, як Кирило та Мефодій вигадали для християнізації росіян церковнослов'янську мову. Дуже важко людям зрозуміти, що російська мова тільки на теренах Російської імперії може вважатися культурною, а для українців, які знають правду про її виникнення і розвиток, вона завжди вважатиметься штучним суржиком. Якщо українські росіяни теж хочуть жити по-європейськи, то повинні цю істину, нарешті, усвідомити.

Тож доброго ранку, панове! Сідайте снідати, їжте млинці зі свіжого борошна на здоров'я! Та не горланьте, а краще вивчіть історію свого народу та зрозумійте, що народна давня мова не може бути гіршою за найдосконаліший штучний жаргон, який нам тепер нав'язують азарови, черновецькі, януковичі, морози, вітренки... як культурніший, "городской язык". Бо це ж справді мука – чути, як сучасні українці у давньому Києві розмовляють, ніби здичавілі сіромахи.

Валентин КОЖЕВНІКОВ,
кандидат географічних наук,
академік Академії оригінальних ідей

Закінчення. Початок на 1-й стор.

РЕПЛІКА З ПРИВОДУ

З КИМ БОРЕТЬСЯ СТОЛИЧНА ВЛАДА?

Ірина СОКОЛОВСЬКА,
голова Подільської
районної організації у місті Києві
Конгресу Українських Націоналістів

Вже вкотре розігнали з Майдану Незалежності Українців, патріотів, які ще в застійні часи несли слово правди до свідомости людей і наближали час незалежності. "Куточок українського духу" біля Головпошти поборений неукраїнським мером, який нехтує мовою народу, чий хліб їсть і по чийй землі ходить.

Мер Черновецький, обраний "електоратом", купленим за пайки, замість того, щоб зробити Київ столицею України, яка знаходиться у центрі Європи, – всі сили кидає на боротьбу з українністикою.

Торгівці українською символікою не одинокі у своїй біді.

Вкотре на Андріївському узвозі горить будинок художників. Натомість знизу і до самого верху весь узвіз насичений продукцією антиукраїнського спрямування: будьонівки, прапори СРСР, статуетки Сталіна і Леніна тощо.

Київська влада знає, як можна боротися з продавцями української книги, української музики, української символіки. Але Київрада не знає, як прибрати з української святині "Десятинної церкви" незаконну споруду московського патріархату, де московські попи-зомбувальники постійно проводять антиукраїнську пропаганду перекрученої історії на користь "Московського царства".

Київська влада закриває очі на самовільне встановлення величезного намета московським патріархатом і обнесення парканом скверу на вулиці Багговутівській. Цей намет надалі під "прикриттям" перетвориться на дерев'яний, а з часом на кам'яний храм церкви сусідньої держави.

Київська влада виділяє Московській церкві в Україні багато гектарів землі, а також "кришує" незаконне захоплення нашої землі.

Верхню частину "Березового гаю" віддано під будівництво маєтків з басейнами, незважаючи на неодноразові протести Дитячого будинку "Малятко", "Станції юних натуралістів", Національного музею Тараса Шевченка "Хата на Пріорці", кінотеатру "Кадр" і мешканців прилеглих будинків (на розі вулиць Вишгородської і Білицької). А також "на території парку "Березовий гай" розташоване кафе "Пріорка". ТОВ "Торгмікс" збирає необхідні документи для відведення земельної ділянки для реконструкції, будівництва, обслуговування та експлуатації кафе з літнім майданчиком" (витяг з листа-відповіді Комунального підприємства з утримання зелених насаджень Подільського району). Кафе функціонує вже не один рік, а документи збирає і досі.

І це тільки декілька крапель у морі незаконності, самочинства і свавілля, що вирує у Київраді. Шалена, ґвалтівна забудова історичних районів Києва нищить його історичну велич і славу.

Не можна не сказати декілька слів про "Київенерго". Чи може собі дозволити старенька бабуся або дідусь, які ледь виживають у великому місті, не сплатити грошей за спожиту електроенергію? А яким чином споживають електроенергію вищезгадані споруди Московської церкви, якщо у них немає дозволів на існування?

Як Київський голова захищає неукраїнців, ми вже бачимо. А хто захистить українців?

Може, пан Яворівський, який очолює Комітет з питань культури і духовности Верховної Ради України? Наведу два абзаци з його відповіді профспілці працівників незалежної преси: "асортимент того, що сьогодні продається на Майдані Незалежності, не є репрезентативною українською культурною продукцією, про що свідчить те, що лише на двох-трьох торгівельних місцях можна придбати українську книгу і національну символіку. Всі інші зайняті шеренгами матрьошок, "Іконостасами" радянської атрибутики, футболками та бейсболами сумнівної якості. А ще – прапорці, чашки, значки, бандани, "гавкаючі песики" тощо.

На думку Комітету, увесь цей непотріб аж ніяк не репрезентує світові самобутність України. Тож шукайте правди, українці, в іншому місці.

Боротися з українським легко. Українці – люди терплячі, добрі, законослухняні. Ми сьогодні у незалежній Україні досі терпимо символи тоталітаризму, пам'ятники нашим катам, "толерантно" ставимося до ворогів. І влада цим користується. Замість того, щоб ліквідувати у столиці усе, що нагадує про радянську епоху, вона веде боротьбу з українською духовністю.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

ВОНИ НІКОЛИ НЕ БУДУТЬ НАШИМИ ДРУЗЯМИ!

Василь КВАША

Будуючи незалежну Українську Державу, маємо, перш за все, пам'ятати, що в українців ніколи не було дружби з москалями і не буде, поки вони в своїх етнічних кордонах не оформляться в націю, позбавлену татаро-монгольських завойовницьких амбіцій.

На жаль, у Росії ще й досі не зжитий культ таких людиноненависників, як цар Петро І та цариця Катерина II, ще й досі не перевелася тенденція продовжувати їхню політику.

Як відомо, після перемоги над шведами та українцями під Полтавою цар Петро І взяв собі за правило: жодного дня без війни! Для цього в Україні постійно трималася велика армія, перед якою стояло завдання придушувати повстання поневолених народів і готувати загарбання тих, які ще зберегли свою державність. Щоб завжди були можливості для втручання у внутрішні справи інших держав, готувався розділ Польщі між Росією, Австрією та Прусією. На місце знищеного запорозького козацтва планувалося поселити греків, болгар, сербів. Прагнучи повалити Османську імперію, заволодіти Дарданелами і Середземним морем, стати володарем всієї Європи, Росія постійно розпалювала міжнаціональну і міжрелігійну ворожнечу, натягаючи на себе маску захисника слов'янських народів та православної віри.

Такою була політика російських царів, московських генсеків. Такою вона залишилася і сьогодні, незважаючи на "демократичні" зміни, під які маскується нинішній московський імперіалізм.

Нині самостійність України залишається для Москви кісткою в горлі. І духовна залежність наша від Московського патріархату не сприяє здобуттю державою справжньої незалежності. Як відомо, Папа римський вибачився за помилки католицької церкви, та Московський патріархат чомусь не збирається зробити цього. Навпаки, москалі продовжують антиукраїнський підкоп. Чому, наприклад, Константинопольський патріарх, який свого часу визнав незаконним приєднання до Москви 1686 року Київської митрополії, сьогодні уникає розмов на цю тему? Чи не тому, що уже давно не перебуває в Константинополі, бо такого міста давно не існує, а є Стамбул, де й живе канонічний Вселенський патріарх, який у даному випадку виконує волю чужої держави, яка впливає на нього через свого посла в Туреччині?

Як бачимо, північний агресор не припиняє своїх антиукраїнських акцій. Його ментальність, по суті, не змінилася з часів імперії Чінгісхана. Але пам'ятаймо, що Бог обманутим не буває, а людина – храм Божий, і якщо її можна обдурити, то тільки один раз.

Ось чому мене ніскільки не дивують вчинки всіляких регіоналів та маргіналів, які не перестають ганьбити славних захисників України – воїнів Української Повстанської Армії. Якби не ті вояки, то не було б сьогодні незалежної України, не було б і нашої Верховної Ради, де одержують гроші ті, кому совість дозволяє ганьбити славних синів цієї держави.

На відміну від наших воріженьків, я завжди з великою повагою згадую вояків Української Повстанської Армії, особливо першого з відомих мені. То був Сергій Качинський ("Остап"), який 14 жовтня 1942 року організував загін УПА, а в березні наступного року загинув, визволяючи в'язнів концтабору.

Святою людиною вважаю я і останнього відомого мені вояка УПА – Ілька Оберишина з Тернопільщини, який вийшов з підпілля і склав зброю вже в самостійній Україні, після того, як Президент України в екзилі Микола Плав'юк склав свої клейноди перед обраним народом Президентом нашої держави.

Звичайно, ні Сергій Качинський, ні Ілько Оберишин ніколи не думали, що при владі в незалежній Україні можуть опинитися вороги її незалежності, які ще й перемагатимуть на демократичних виборах.

Століття поневолення не минули марно, дається взнаки наївність і низька свідомість народу, який вже вкотре обманюють, грабують і знищують його вороги та їхні агенти.

Але перемога все одно буде на нашій українській вулиці!

м. Луцьк

"ВЕРЕСНЕВІ САМОЦВІТИ"

ТЕАТРУ УКРАЇНСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ "ДЗЕРКАЛО"

Людмила ЗІНЧЕНКО,
акторка театру
української традиції "Дзеркало"

1 жовтня театр блискуче виступив на XXXVIII театральному фестивалі "Вересневі самоцвіти" з виставою "Вій" за Миколою Гоголем. Сцена театру ім. Марка Кропивницького, на якій грали колись славетні корифеї – Марія Заньковецька та Панас Саксаганський – створила всі умови для того, щоб актори і глядачі отримали максимум задоволення від вистави.

Вистава "Вій" присвячена 200-річчю від дня народження геніального українського письменника Миколи Гоголя. Щоправда, наші північні сусіди вважають його російським класиком Ніколаєм Гоголєм. Та тут, власне, і є перший з фатальних конфліктів Миколи Васильовича, який полягав у так званому дводушші митця, протиборстві його української душі та її російського віддзеркалення. Перша половина творчості Гоголя – це колоритні українські повісті "Вечори на хуторі біля Диканьки" та "Миргород", які є піснею його українського "я". Але поволі імперська столиця вирощує в ньому чужу йому російську півдушу, яка приносить понурі чорно-білі "Петербурзькі повісті". Результатом цього суперництва стає повна духовна загубленість генія і, врешті-решт, спалення другого тому "Мертвих душ" та загибель. В особистій трагедії Миколи Гоголя простежуються і джерела нещасть українського народу, над яким час від часу нависає потворний "Вій" – чудовисько зневіри і розбрату.

Звісно, що історія веселого бурсака Хоми Брута та відьми-панночки не є прямим відбиттям долі Гоголя, але певні паралелі існують. Вистава театру "Дзеркало" є яскравим дійством з піснями і танцями, переповненим жартами, що так характерно для української традиції. На сонячнім Подолі гурт бурсаків (Роман Нагірний та Олександр Радіон) збираються на вакації, подорожуючи з вертепом і ляльками. Вони весело задирають жінок (Людмила Зінченко та Юлія Яропова), які торгують ласощами та співають пісень. По шинках бродять колоритні козаки (Дмитро Сторчоус та Ігор Кріворучко). Виникає любовний трикутник між Хомою Брутом (Василь Шандро), Панночкою (Альона Мазуренко) і Бублейницею (Юлія Овчиннікова). В купальську ніч трикутник розв'язується трагічно. Хома не впізнає свою кохану і вбиває її. Він вимушений три ночі читати псалтир над Панночкою, яку сам убив. Чаклун Сотник (Володимир Петранюк), який, власне, і є Вієм, чатує над усім до повної загибелі Хоми Брута. Перед загибеллю герой промовляє: "Співвітчизники! Страшно!.. Завмирає від жаху душа при одному тільки передчутті загробної величі. Стогне уся душа моя, відчуваючи велетенські зростання і плоди, яких насіння ми сіяли усе життя, не позріваючи і не чуючи, які потвори з них повстануть". Ці слова Микола Васильович в розпачі написав незадовго до власної загибелі. Хома Брут завершує крик душі самого Гоголя словами: "Страшний є морок душі, чому ж бачимо його допіру тоді, коли нещадна смерть стоїть перед очима".

Як сучасно лунає цей виклик, коли спостерігаємо потвор на владному олімпі. Та завжди мусить бути місце для надії. Власне, цим іменем – Надія, називається родинне гніздо Івана Карпенка-Карого і усіх Тобілевичів, що розташоване неподалік фестивальної столиці "Вересневих самоцвітів" – хутір Надія. Отже, любов Хоми Брута і Панночки була сильнішою за пекельні прокляття і перемогла. У вінках з білих троянд, тримаючись за рушник, Хома і Панночка піднімаються над потворами в оточенні ангелів (Ірина Карпова та Людмила Монастирська). "Amor wincit omnia". Любов перемогла. Актори театру української традиції "Дзеркало" стверджують це у виставі і у житті. Несамовита енергія і потужна пластика акторів разом з оригінальним режисерським задумом, сценографією (художник-постановник Олег Татаринов, художник по костюмах Валентина Кузьмічова) та піснями культової групи "Вій" надихали глядачів, які переривали виставу бурхливими оваціями. Директор фестивалю і художній керівник Кіровоградського академічного українського драматичного театру ім. М. Кропивницького, заслужений діяч мистецтв України Володимир Ілляшенко з організаторами фестивалю гаряче вітав молодий театральний гурт і його директора та художнього керівника Володимира Петранюка із блискучим виступом, вручив дипломи та подарунки. "На вересневих самоцвітах" театр "Дзеркало" виступав в оточенні таких славетних колективів, як Національний академічний театр ім. Івана Франка та Національний академічний український театр ім. М. Заньковецької.

Конгрес Українських Націоналістів і зокрема його голова Олексій Івченко зробили все можливе, щоб театр "Дзеркало" виступив на цьому святі, спонсорувавши подорож трупи акторів-патріотів. Поздоровлення від Конгресу Українських Націоналістів передав глядачам директор тетру і член КУН Володимир Петранюк.

А вже 29 жовтня театр "Дзеркало" їде на Всеукраїнський театральний фестиваль до Ніжина з комедією "У Києві, на Подолі...", показ якої відбудеться на сцені Ніжинського українського драматичного театру імені М. Коцюбинського.

Побажаємо театру української традиції "Дзеркало" удачі на батьківщині Гоголя!

НА СВІТЛИХ ДОРОГАХ "РІДНОЇ ШКОЛИ"

Лідія САДОВА

У мисленні цивілізованих людей слова "Росія" і "варварство" завжди сприймалися як синоніми. Не дистанціювалися, а навпаки, ще більше зблизилися ці поняття і після того, як російське варварство виступило на світову арену з обличчям більшовизму.

Ще одним яскравим свідченням цього стала видана свого часу у Львові цікава і повчальна книга про 10 років діяльності Львівського міського осередку імені Костянтини Галицької Крайового товариства "Рідна школа". Упорядник і відповідальна за випуск цього видання Анна Благітка – багатолітній член "Рідної школи" у Львові. Читачам цікаво буде дізнатися, що це товариство, з'явившись у 1881 році, діяло в Галичині до 1939 року – до приходу на західноукраїнські землі більшовицьких окупантів. Ставлячись до всього українського з підозрою і ненавистю, московські поневолювачі не лише заборонили діяльність "Рідної школи", а й репресували багатьох колишніх членів товариства, ув'язнили і вивезли їх в ГУЛАГівські катівні як членів Організації Українських Націоналістів, Української Повстанської Армії, активних пропагандистів високопатріотичних українських ідей.

Відновивши свою діяльність у 1995 році, сучасна "Рідна школа" стала гідним продовжувачем кращих традицій товариства, про що свідчить рецензований збірник, одна зі статей якого "Спішу до храму, де панує любов" присвячена упорядниці збірника Анні Благітці. Автор публікації Ганна Стадницька описує свою героїню як невтомну і талановиту людину, великого патріота, вимогливого до себе та до інших керівника. Особливо багато старань докладає пані Анна для того, щоб сприяти розширенню знань з народознавства, глибшому вивченню історії України. Для цього, зокрема в обласному будинку вчителя у Львові, проводяться відповідні лекції, конференції, на які запрошується учнівська та студентська молодь, фахівці з різних регіонів нашої держави.

У багатьох розділах книги описується життя та діяльність славних рідношкільників як борців за незалежність України.

Значна кількість статей збірника присвячена актуальній педагогічній тематиці. Так, наприклад, керівник групи "Покоління" Андрій Пасічник у статті "Примножувати традиції "Рідної школи" дає ряд корисних порад, спрямованих на подолання кризи в освіті, поліпшення соціального самопочуття вчителя, підвищення ролі педагога в державотворенні. Зокрема, Андрій Пасічник пропонує частіше публікувати в пресі розповіді про досвід роботи вчителів і вихователів, матеріали про наше історичне минуле, про повчальний досвід, набутий в Україні та за її межами, зокрема у відновленні національних виховних традицій, утвердженні рідної мови, вихованні любові до рідної культури, до історичного минулого свого краю.

Сьогодні конче необхідно повсякчас продовжувати і удосконалювати культурно-просвітницьку діяльність, долучати до неї якнайбільше небайдужих прихильників "Рідної школи", покликаних всіляко сприяти вихованню висококультурних, духовно піднесених, глибоко патріотичних будівників українського суспільства – ця думка звучить лейтмотивом цікавого і корисного збірника, присвяченого нашій дорогій "Рідній школі".

м. Львів

КАРБ ПАМ'ЯТІ

Подвиг Януша Корчака, який разом зі своїми вихованцями добровільно ступив у газову камеру фашистського концтабору, – відомий усьому світові. Про українця Івана Киприяна не знає ніхто. Корчак був педагогом. Киприян – священиком. Польський педагог зазнав фашистського терору. До більшовицького – не дожив. Український священик знав більшовицький і не дожив до фашистського. Свій безвісний подвиг отець Іван здійснив майже на 20 років раніше, ніж самовідданий Януш.

Відомий український поет Ігор Калинець називає о. Киприяна, легенду про якого чув від свого дядька-священика, "героєм своїх дитячих літ".

Лише в наш час, коли стало можливим читати літературу, що виходила за межами імперії, спілкуватися із представниками української діаспори, котрі були очевидцями багатьох невідомих нам подій, стало відомо, що розповідь Калинцевого дядька – не легенда, а урочисто трагічний факт нашого недавнього життя.

В'ЯЗЕНЬ №8986

Галина МОГИЛЬНИЦЬКА,
донька офіцера
Червоної армії,
інваліда II світової війни,
загиблого у віці 35 років

...Це було в 1924 році. Вже 6 років минуло від часу заснування перших у світі концентраційних таборів – місць масового фізичного знищення мільйонів людей, названих "ворогами народу".

Сьогодні я вже нікого не здивую, сказавши, що ці перші концтабори були засновані аж ніяк не у фашистській Німеччині, а в нашій Країні Рад, і що вигадав їх не божевільний параноїк Гітлер, а "мудрий вождь і учитель" товариш Ленін разом зі своїм улюбленим соратником (щоправда, якось під гарячу руку названим проституткою...) Львом Троцьким. Це факт нині загальновідомий, і я нагадую його лише для тих, хто ще й сьогодні, розмахуючи червоними прапорами, обіцяє нам відновити "гуманістичні" ленінські принципи...

Отож від 1918 року, коли під Архангельськом був створений перший ленінський концтабір, до описуваних подій пройшло 6 років, і на "просторах родіни чудесной" таких фабрик смерті вже було безліч.

В одній із них, розташованій у Сибіру, в бараці № А-332 перебував 68-річний український священик Іван Киприян. Можливо, це був барак для немічних – тих, з кого вже не можна було витиснути жодної користі для "соціалістичного будівництва", бо в ньому утримували й 70 діточок, які мали нещастя народитися в таборі й ставали його в'язнями до 5-річного віку. Після 5 років дітей кудись вивозили – очевидно, в дитбудинки чи колонії для дітей політв'язнів. До 5-річного віку, щоправда, рідко хто з тих крихітних мучеників доживав, бо ж догляду за ними не було, а харчували їх лише тим, що залишилося після роздачі харчів дорослим в'язням, та й одягом їхнім було те, що викидали дорослі. Принаймні так свідчить о. Кухарик – також в'язень цих часів, у часописі "Голос Христа Чоловіколюбця", № 9, 1958 р., Канада.

Були в бараці й божевільні, й спаралізовані діточки, й покриті струпами та роз'їдені ранами, які ніколи не гоїлися.

Смердючі, закаляні, вічно хворі й голодні, вони викликали відразу, й мало хто мав силу наблизитися до них. Єдиною "нянькою" й опікуном нещасних малят був отець Іван. Він озивався до них лагідним словом, брав на руки, пригортав до старечого, змученого серця і гірко ридав, виносячи з бараку на власних руках мертві тілечка, аби душечка покійного малолітнього страдника знала, що й за нею хтось побивається на цій землі, і її тілу віддає шану і почесть.

Зрештою, й сам отець Іван мав вигляд далеко не привабливий. "Його лице, – пише о. Кухарик, – було синє і жовте. Жовте там, де виднiла потріскана шкіра, і синє, де потріскали жили й починалося запалення. Ніс, зламаний ударом, був також синій, аж чорний. На підборідді виднілись рани, що ніколи не гоїлись".

Навряд чи котресь із наших діточок пішло б на руки до дідуся із такою зовнішністю...

А для тих, табірних, він був і отцем, і матір'ю, і наймилішою в світі людиною – власне, єдиною людиною, яку можна було любити, від якої можна було сподіватися добра і захисту. Може тому, що іншої не було?..

А може тому, що мав отець Іван на спотвореному обличчі дивно лагідні, засмучені очі, які "казали всім, що то була людина, повна християнської любові... Ті надзвичайні очі розповідали про його безмежний тягар".

Про побут отця Киприяна у таборі відомо дуже мало. Відомо, що гризла його невигойна печаль за сина Віктора, розстріляного більшовиками у 1920 році; що був у таборі поруч нього якийсь полковник (очевидно, білогвардієць) на прізвище Калядін, який спорудив у бараці під нарами для паралізованих і душевнохворих дітей престол, на якому отець Іван служив літургію, молебні за болящих та панахиди за покійних. Сюди, в цей найжахливіший відділок бараку, навіть вартові гидували наближатися...

А ще відомо, що з бараку час від часу забирали тих в'язнів, яких треба було знищити. Забирали й дітей. Із розповідей свідків тих жахливих подій можна дізнатися, що виводили приречених із бараку десь увечері, до відбою, а розстрілювали перед світанком, бо, як свідчать очевидці, існувала на території табору якась будка чи огорожа без даху (в спогадах свідків вона зветься "кліткою"), куди зачиняли смертників перед розстрілом. Будка ця була в полі зору вартових на вежах, і підійти до неї було неможливо. Тому отець Іван все з тим же Калядіним прорили підземний хід, крізь який священик проповзав до приречених, щоб дати їм останнє благословення та відпущення гріхів.

А ще знаємо про те, що одного вечора з бараку було виведено 20 хворих, остаточно ослаблених дітей... "Страшна сніговія лютувала надворі, – пише о. Кухарик. – Здається, немає нічого страшнішого, ніж сибірська заметіль... "пургою" називають її. Тоді нема ні заходу, ні сходу, ні півночі, ні півдня, але тільки розгурканий вітер і сніг..."

В таку "розгуркану" ніч напівголі, нещасні діти (згадаймо – до 5 років!..) залишалися просто неба самі, безпорадні... Отець Іван знав, що в свій дитячий розпуці вони гукають до нього, як кожна дитина в біді гукає свою маму.

... Дійти до лазу допоміг йому все той же вірний полковник. Ступаючи в хідник, отець Іван сказав Калядіну знищити престол під нарами. Він знав, що не повернеться. Обернувшись востаннє, мовив неголосно: "Мир всім!" – і зник у хіднику.

Чотири дні лютувала заметіль, і чотири дні ніхто не підступав до загорожі смертників. А коли відкрили, побачили замерзле тіло отця Киприяна, обліплене задубілими дитячими трупиками. Ручку одного з хлопчиків отець тримав у своїй задубілій долоні.

Так загинув український священик Іван Киприян, знаний як в'язень № 8986...

Хто він, звідки цей праведник, що по слову Христовому поклав душу свою за малесеньких друзів своїх?

"Записки наукового товариства ім. Шевченка (том CCXXVI, Львів, 1933, стор. 226) в статті про діячів української музичної культури повідомляють, що Іван Киприян народився у 1856 році в м. Сокалі на Львівщині, був священиком, композитором та диригентом. Він – автор одного із найперших у Галичині підручника початкових знань з музики і співу. Видав "партитуру церковних співів" українського композитора XVII віку Бортнянського. Збирав народні пісні та публікував їхні записи у збірниках. Будучи парохом у Немирові, створив прекрасний хор, що виступав на багатьох святах та концертах з виконанням творів Бортнянського, Кишаківського, Колесси та ін.

Із книги "Польові духівники УГА", що вийшла 1963 року у Вінніпезі (стаття о. Івана Лебедовича), можна дізнатися, що о. Іван Киприян добровільно вступив до Української Галицької Армії і пройшов із нею як польовий духівник всіма терністими шляхами, що випали на її долю.

"Це святий капелян, що ділив долю й недолю частин I корпусу", – говориться в статті.

Також цитуються спогади вояків УГА про те, як працював о. Киприян у тифозних бараках, раз по раз наражаючись на небезпеку інфекції. "Як гарно вмів він піддержувати нас на дусі, хоч, наближаючись до нас, щораз наражався на захворювання", – пише у вже згадуваному часописі "Голос Христа Чоловіколюбця" колишній воїн УГА, що в страшну зиму 1919–1920 року пережив три напади поворотного тифу.

"Був це великий патріот і народний діяч, що свідомив національно цілу Немирівщину", – свідчить про о. Киприяна ще один сучасник – о. Марко Гіль. А далі додає дещо й зовсім несподіване: "Був відомий з різних виступів на вічах у Равщині та сусідних повітах... За його стараннями започаткували селяни **відомий страйк проти дідичів майже в усій Равщині. Дідичі були змушені збільшити селянам заробітню платню**" (виділено мною – **Г. М.**).

Організація масового селянського страйку – справа, як на наш погляд, дещо незвична для священика, адже нас у школах учили, що оті "кляті попи", "рознощики опіуму для народу", тільки те й робили, що "служили експлуататорам, задурманюючи народ"... Ще більше можна здивуватися, довідавшись, що сам о. Киприян походив не із "простолюддя", а із шляхетного роду, котрий навіть мав свій родовий герб: три червоні розети на поперечній білій смузі через голубий щит ("Патріярхат", №9, 1998 р., Нью-Йорк, стор. 21). "Справді, – каже Ігор Калинець у своїй статті "Як написати казку", – за мірками Ольги Кобилянської – "Апостол черні".

А я дозволю собі сказати: апостол Правди, апостол Любові. Бо тільки той, хто все своє життя присвятив Любові й Правді, міг бути таким.

Кажуть, як істинний українець отець Іван дуже любив білу одежу, яка традиційно супроводжує українця в найурочистіші хвилини життя: до причастя, на сівбу та зажинки, на свято, до шлюбу й на смерть – в останню Божу дорогу. Отець Киприян скінчив свій земний шлях у брудному, смердючому лахмітті, серед таких же брудних, обдертих малят. І лише люта сибірська зима виявилася "милосердною" і, мовби вдовольнивши тугу великого серця за білизною і чистотою, покрила мучеників чистим-пречистим, неторкнуто білим саваном...

P. S. У цьому році в Будинку офіцерів відбулася конференція ветеранів II світової війни, на якій обговорювалися проблеми виховання молоді. Учасники конференції говорили про необхідність виховання молоді на славних бойових і патріотичних традиціях народу й висловили готовність взяти цю місію на себе. Таке прагнення ветеранів, очевидно, слід вітати. Бо, хоч перед Будинком офіцерів стояли якісь літні люди з імперськими гаслами, а з виступів промовців важко було зрозуміти, про традиції якого саме народу вони говорили і патріотів якої саме держави вони прагнуть виховувати, все ж не допускаю думки, щоб ветерани так активно домагалися права виховувати наших з вами дітей на традиціях якихось чужих народів чи робити їх патріотами якихось чужих існуючих чи неіснуючих держав.

Тому я й звертаюся до всіх, хто вже налаштувався іти в навчальні заклади, щоб виховувати молодих громадян незалежної Української держави у патріотичному дусі:

Шановні ветерани! Як будете йти до молоді зі своєю почесною місією, не забудьте взяти з собою цю статтю та прочитати юним громадянам України про Івана Киприяна – славного сина українського народу, гуманіста і патріота, який життям своїм заплатив за те, щоб врятувати душі чужих діточок від передсмертного жаху, щоб зігріти їх останніми крихтами тепла свого старечого замерзаючого тіла. Це дуже сприятиме патріотичному вихованню.

Тільки не переплутайте: діло було не у фашистській Німеччині, а в комуністичному Радянському Союзі, не в гітлерівському, а в ленінському концтаборі.

ПЕРЕЖИТЕ

МАЛІ ЕПІЗОДИ ВЕЛИКОЇ БОРОТЬБИ

Володимир ГОРАЛЬ

Моє рідне село Слобода на Закерзонні засноване у XIV ст. Розташоване у мальовничій місцевості на Посянні, за 30 км. від м. Ярослава (теперішня Польща). Складалося із Великої і Малої Слобод, хуторів Квіки і Федірки, нараховувало 72 господарства. За селом протікає Золота річка. З 1773 до 1918 р. по ній проходив кордон між Австрією та Росією, а саме село знаходилося на австрійській території. Проживали тут здебільшого українці, по одній єврейській і польській сім'ї. Основними заняттями селян були рільництво і випас худоби. Сіяли льон і коноплі, виготовляли одежу, рушники, постіль, скатертини, мішки та інше. У Слободі було багато ремісників, розвинуте бджільництво, рибальство. Земля в основному піщана, родючих земель обмаль, тож багато слободян виїжджало на заробітки в Західну Європу або за океан – до Канади, Аргентини і США. Та хоч як бідно жилося, а в селі завжди було чути пісню. Щоправда, здебільшого це була туга за волею, біль за кривду, що чинили Україні її вороги.

Діяла в селі чотирирічна школа. У бібліотеці-читальні налічувалася 261 книга. При читальні працювали драматичний, танцювальний, трикотажний, кухарський гуртки, діяв хор, дерегентом якого був Іван Яріш. Активно діяв спортивно-юнацький гурток "Луг", яким керував рідний брат моєї матері Юрій Яріш. У селі організували команду з футболу. В неділю і свято кожний тягнувся до гурту, де дзвеніла пісня, гумор і сміх. У піснях, віршах та переказах старших жила мрія про Україну. У школі викладала польська вчителька, яка прищеплювала дітям любов до Польщі, а українську історію та культуру замовчувала.

Національне відродження села почалося з відкриття кооперативи (1937 р.) і читальні "Просвіта" (1935 р.). Сільську громаду очолював солтис – рідний брат моєї мами Іван Яріш – член ОУН, який умів організувати навколо себе молодь. До 1939 р. ніхто з селян Слободи не вчився у гімназіях та інститутах. Реакційний польський уряд не допускав українців до вищої освіти. Для того потрібно було бути поляком або зректися своєї віри і перейти на латинську, або мати великі гроші. Польська окупація тривала до вересня 1939 р., коли прийшли німецькі окупанти. Село знаходилося за 7 км. від німецько-більшовицького кордону. Зі Східної Галичини через кордон прибували великі групи української інтелігенції, рятуючись від більшовицького терору. Тоді було організовано українську школу імені Є. Коновальця, в якій викладали вчителі-патріоти зі Східної Галичини. Вчитель Володимир Білинський був душею молоді, заснував "Товариство юнаків", займався виховною патріотичною роботою, був активним членом ОУН. Загинув, потрапивши в засідку німців.

Ми святкували усі національні свята. До греко-католицької церкви ходили в сусіднє село Дубровицю за 4 км від Слободи. Всюди відчувалося патріотичне піднесення, тож німецькі окупанти почали репресії проти українців. На селян наклали величезні податки – "контингенти", молодь примусово вивозили до Німеччини на каторжні роботи. З вивезених 36 мешканців села п'ятеро не повернулося. Символічну могилу борцям за волю України висипало "Товариство юнаків" під керівництвом Володимира Білинського, Івана та Антона Ярошів.

У 1944 р. в Польщі до влади прийшли комуністи, і почався терор, ще страшніший, ніж німецький. У 1945 р. були заарештовані вояки УПА, якими командував Ярослав Старух, мій двоюрідний брат Степан Яріш і Степан Чупик. Після неймовірних катувань польською СБ їх розстріляли в м. Перемишлі. Де знаходяться їхні могили, родичі не знають до сьогодні.

Ще у 1943–1944 рр. на Посянні почали діяти озброєні польські банди, які нищили українців. 11 червня на село напало 78 бандитів. Вони вбили 12 осіб, у т. ч. чотирьох малолітніх дітей, трьох чоловік поранили. З настанням осені 1944 р. і зими 1945 р. розгул польських банд поширювався усе більше. У 1943–1945 рр. від рук польських бандитів в Слободі загинуло 25 чоловік, у т. ч. і чоловік маминої сестри Іван Курко. Для охорони сіл їхні мешканці організовували групи самооборони. Мій двоюрідний брат Юліан Гораль працював на заводі "Стальова Воля" (Польща), де виготовляли зброю. Він, на свій страх і ризик, перевозив розібрану на частини зброю для груп самооборони. Одного разу німецька жандармерія зробила обшук вагонів, де був і мій брат. Знайшли в нього зброю, арештували, відправили в концтабір, де він і загинув. Його могили родина не знає.

Ранньої весни 1945 р. комуністичний польський уряд за вказівкою Москви депортував селян с. Слободи у Західну Україну. З м. Ярослава в товарних вагонах разом з худобою жителів відправили до Львова, де їх розподілили: одних відправили в Тернопільську, інших – Івано-Франківську, решту – Дрогобицьку області.

У той час на теренах Галичини діяла добре організована антирадянська боротьба – загони УПА. Зокрема, у селі Корчунку Дашавському, де жило 14 сімей-переселенців зі Слободи, Адамівки та інших сіл, молодь активно допомагала відділам УПА. Це не могли не помітити органи КДБ, тому в селі часто-густо проводились облави та засідки. У травні 1947 р. у криївці загинуло троє вояків УПА. За зв'язок з підпіллям у 1949 р. були арештовані два чоловіки, яких спочатку тримали у в'язницях Дрогобича, а потім засудили на 10 років позбавлення волі в таборах суворого режиму і відправили у Воркуту. Мій двоюрідний брат Степан Каня разом із ріднею був переселений в Коломию Івано-Франківської області, вступив у загони УПА. У 1946 р. потрапив з друзями у засідку червонопогонників, був арештований і засуджений на 25 років суворого режиму в таборах Колими. Після смерті ката українського народу Сталіна був амністований, повернувся в Коломию, де проживав з сім'єю до самої смерті...

Ось лише окремі епізоди з історії села Слободи, про яке варто було б написати цілу книгу.

НА ВСЕ ВОЛЯ ГОСПОДНЯ!

Віктор КИРИЛОВ

Пощастило мені прочитати невеличку книжечку Дмитра Донцова "Хаос сучасності та молодь...". Враження – виняткове! Всього 35 сторінок у виданні, а так глибоко трактуються в ньому проблеми національно-визвольної боротьби. Добре було б, якби ця праця великого націоналіста стала настільною книгою нашої молоді.

У вступі до видання привертає увагу таке місце: "У філософських концепціях Донцова яскраво виражені ідеї практичного ідеалізму, в яких основна роль у житті особи і суспільства відводиться ірраціональній Волі. Ідеї Донцова мали великий вплив на молодь у передвоєнний час і у значній мірі стали ідеологічним обгрунтуванням діяльності ОУН".

І я, і мої приятелі зупиняються на понятті "Ірраціональна Воля": як це розуміти? Ключ до цієї загадки дав мені один чоловік, сказавши: "Керуватися ірраціональною Волею – це значить мислити і діяти проти банальної людської логіки". Щоб зрозуміти це глибше, поринув я в Святе Писання і завдяки йому збагнув, що ірраціональна Воля – то непохитна Віра Христова.

Апостол Павло в Посланні Коринтянам, 2 глава, 4-5 вірші, писав: "І слово моє, і моя проповідь – не в словах переконливих людської мудрости, але в доказі духа та сили, щоб була віра ваша не в мудрості людській, але в силі Божій!".

У Старому Заповіті читаємо: "Велетень Голіят сорок днів думав про те, хто вийде на битву з ним. Сам він був на зріст два з половиною метри. Маючи гігантську силу, з дитинства засвоїв ремесло убивати. І от проти нього вийшов невеличкий, не такий і міцний Давид. Голіят посміявся з нього, та почув дивні, на перший погляд, Слова: "Ти йдеш на мене з мечем, списом та ратищем, а я йду на тебе в ім'я Господа Саваота, Бога військ Ізраїлевих, які ти зневажив. І сьогодні віддасть тебе Господь у мою руку". Так і сталося!

Сьогодні національно свідомі сили в Україні не такі й великі, на перший погляд. Знаходиться чимало недоброзичливців, які вважають, що наша незалежна держава – то випадковість, що в майбутньому наш край неодмінно знову стане частиною "Велікай Рассєї". Але з цього приводу варто згадати прислів'я: "Не кажи "гоп!", поки не перескочив!". Україна стала незалежною державою, бо наша національна ідея – то ірраціональна Господня Воля! І та ж воля спрямовувала камінь, кинутий в Голіята.

м. Вінниця

ЖЕРТВА СТАЛІНСЬКОГО "РАЮ"

Іван КАССАЛА

Івасикові було всього сім років, коли він вперше почув отой облудний термін: "радянський рай". Як говорили люди, той рай ніби існує там, за кордоном, що відділяє Польщу від Радянського Союзу. Це тільки тут, під польською окупацією, українців гноблять, примушують розмовляти чужою мовою. А в радянській Україні – повна свобода, кожен українець і вдома, і в школі розмовляє українською мовою. До того ж, всім вистачає роботи, за яку платять дуже добре, куди тій Америці чи Канаді.

Взявши з рук якогось комуніста Конституцію УРСР, газети з промовами Йосипа Сталіна, Івась поринув у те захоплююче читання. Воно було таким переконливим, що хлопець почав з недовірою ставитися до всього того, що говорили українські націоналісти: ніби-то в радянській Україні селяни мучаться в колгоспному рабстві, страждають від голодомору. Та хіба може таке бути? Ні, звичайно, бо ж товариш Сталін, у якого така приязна усмішка, так переконливо заявляє, що в Радянському Союзі жити стало краще, жити стало веселіше!

Першого вересня 1939 року гітлерівська Німеччина напала на Польщу з Заходу, а 17 вересня на польську територію увійшли війська Сталіна. Польща як держава перестала існувати.

"Слава тобі, Господи! Це полякам кара за окупацію Західної України!", – подумав Іван Підгорний, який служив тоді у війську польському.

Ставши німецьким полоненим, він не приховував свого бажання стати радянським підданим. Незабаром німці відпустили його додому, і він зміг прийти на кордон, який тепер відділяв німецьку територію від радянської. Німецький прикордонник вивів його на міст через ріку Західний Буг. На середині мосту німець передав Івана радянським прикордонникам і побажав йому щасливої дороги.

Поки німецькі солдати не зникли з очей, радянські прикордонники зберігали ввічливість. Та як тільки ситуація змінилася, змінилися і вони. Негайно з'явився слідчий, який тут же, на заставі, почав допит:

– А скажи, яке ти, Іван Підгорний, одержав завдання від німецької розвідки?

Іван почав вихваляти батька Сталіна та комунізм, але його брутально перебили:

– Ти, фашистська пико, не розповідай байок! Зізнавайся, гаде, у всьому, а не то будеш висіти на отому дубі! Як розкажеш все, то помилуємо!

Чекіст ударив свою жертву кулаком в обличчя. У Івана з рота і з носа потекла кров, і тоді він відразу зрозумів, що таке комунізм і сталінська Конституція. А щоб до нього ще краще дійшло, чекіст ударив Івана так, що він відразу упав на підлогу. Тоді слідчий почав бити його носаками під боки. Затріщали ребра, від чого з Івана відразу вийшов геть весь комуністичний дух.

Коли від вилитої на його голову води Іван дійшов до тями, то перше, що він побачив, була комуністична емблема – серп і молот на фоні земної кулі. Пригадалася націоналістична частівка: "Серп і молот – смерть і голод..."

Івана завели в камеру і кинули на підлогу. Через деякий час засудили його до десятилітньої каторги. Коли добував на Колимі золото, згадувалися слова "радянський рай"... Ці слова він вперше прочитав у газеті "Правда" і повірив їм, бо тоді ще не знав, що у тій газеті ніколи не було жодного слова правди, як не було тієї правди ні у Сталіна, ні в жодного з кремлівських правителів, хоч якими б красивими словами прикривали вони своє справжнє лице.

м. Камінь-Каширський, Волинь

ВАЖЛИВО

БЕЗЦІННИЙ ВНЕСОК У ДУХОВНУ СКАРБНИЦЮ НАРОДУ

Українська народна пісня – це невід'ємна частка нашої історії, суспільно-політичного життя, побуту, повсякденна супутниця кожної української сім'ї, кожної нашої людини.

Анатолій ЗІНЧЕНКО

У пісні народ поетично розповідає про свою реальну й духовну історію, закріплює в пам'яті етапи свого розвитку від найдавніших часів до сьогодні.

З Галицько-Волинського літопису дізнаємося, що коли князі поверталися з походу – їм співали пісень, у яких прославлялися героїзм, відвага і патріотизм князя та його воїнів. Про це говориться і в "Слові про похід Ігоря", що виросло на кращих традиціях народнопісенної поезії.

Надзвичайно велику кількість прекрасних пісень залишила після себе епоха козаччини. Образ козака – оборонця рідної землі навічно увійшов у пам'five народу.

У той же час ми не знаємо пісень, які б прославляли підневільну участь українських козаків у т. зв. "Отечественной войне" 1812–1814 років. І не дивно, бо ця російсько-французька війна не була для українського народу Вітчизняною. Як не була такою для українців і російсько-німецька війна 1941–1945 років. Вона теж не залишила по собі патріотичного українського фольклору. Народ краще знає, кого прославляти у своїх піснях. І свідченням цього є українські повстанські пісні 1940–2000 років.

Видатний український історик, етнограф і фольклорист Григорій Дем'ян зазначає, що українські повстанські пісні – величне і перспективне надбання національного патріотичного фольклору, якому за багатьма ознаками майбутня історія не пошкодує часу. На багато сторіч вони збережуть славу незламних борців за незалежність і соборність України. Можна без вагань стверджувати, що доки існуватиме Українська Нація, доти звучатиме і її повстанська пісня, виховуючи щораз нові покоління патріотів.

Це – великий внесок у скарбницю українського національного фольклору. Повстанська пісенність збагатила його новими ідеями, темами.

Жодна попередня історична епоха в незвичайно багатющій минувшині України не відтворена в такій великій кількості пісень, як повстанський рух ОУН і УПА 1940–1960-х років. І цей процес творення та фольклоризації повстанської пісенности дуже активно продовжується й на початку третього тисячоліття.

Дещо успадковано з творчості Павла Грабовського, Тараса Шевченка, Івана Франка, Богдана Лепкого, Осипа Маковея, Степана Руданського, Юрія Федьковича. Частково їхні поезії було пристосовано до ситуації та духовних потреб визвольного руху. Не можна не зауважити, що дуже швидко ці твори з оновленими мотивами фольклоризувалися. Прискорила цей процес масова участь у повстанській боротьбі інтелектуально обдарованих людей, постійне навчання підпільників, що було прикладом і для тієї частини населення, яка залишалася жити легально.

Прямими і безпосередніми попередниками розглядуваного тематичного пласту народно-вокальної творчості стали стрілецькі та націоналістичні пісні 1914 – початку 1940-х років. І хоча кількісно вони в десятки, а то й у сотні разів поступаються власне повстанським, їхня роль у творенні і поширенні останніх є неоціненною.

Ці пісні були надзвичайно потрібними як учасникам боротьби, так і їхнім рідним, друзям та симпатикам, а також нащадкам. Подібне спостерігається і з найновішими творами на повстанську тематику.

Практично неможливо знайти інший тематичний пласт народної пісенности, який набув би такого масового поширення. Не лише в країнах колишнього СРСР, а й скрізь у світі, де тільки живе хоча б невеликий гурт українців, які вміють і люблять співати, у їхньому репертуарі обов'язково зустрінуться й повстанські пісні.

За умов тотальної російської політики переслідування кожної позитивної згадки про націоналістичний рух українські повстанські пісні від самого початку свого творення стали нездоланним джерелом історично правдивої інформації про тисячі славетних борців ОУН-УПА, безліч відважних боїв і збройних сутичок, десятки тисяч прикладів геройської смерти на Полях Слави.

До того ж, у повстанських піснях, як у ніяких інших, влучно і просто характеризується внутрішнє і часто також міжнародне середовище, в якому доводилося жити й боротися учасникам визвольного руху. Ці твори, які складалися українськими патріотами за свіжими подіями, ніколи не втратять і своєї наукової вартости не тільки для фольклористики, а й для інших наук.

Дуже багато українців Наддніпрянщини, Півдня і Сходу нашої Батьківщини, слухаючи повстанських пісень, остаточно переконувалися в тому, що націоналістичний рух ОУН і УПА 1940–1960-х мав цілком справедливий і благородний визвольний характер. Адже в іншому випадку народ не оспівував би його. Ще більше це впливало на представників інших націй, особливо тих, які перебували в російському колоніальному поневоленні.

Українські повстанські пісні стали непереможною ідеологічною зброєю в боротьбі проти російських, польських, чеських, румунських та угорських окупантів. Вони, як мало яка інша форма духовної діяльності, сприяли піднесенню рівня національної свідомости і консолідації мільйонів наших співвітчизників навколо священної ідеї Незалежности і Соборности.

Наприкінці 1980-х–початку 1990-х років, коли тисячі добровільних місіонерів-патріотів переважно з Галичини, як і в 1941 році Похідні Групи ОУН, вирушали в центральні, південні та східні області України переконувати співвітчизників у необхідності створення своєї власної незалежної держави. Пісні цієї тематики надзвичайно ефективно впливали на пробудження національної свідомости та викриття облудної російсько-комуністичної пропаганди і безперспективности соціальної й національної політики червоних владоможців Кремля та їхніх найманців і сателітів.

Жоден інший тематичний пласт пісенної культури не має такого впливу на всі покоління українців кінця другого–третього тисячоліття, як повстанський фольклор. І головна причина в його надзвичайно глибокому національному змісті, відвертому і неприхованому.

Водночас повстанські пісні є й назавжди залишаться поряд зі своєю основною художньо-естетичною функцією глибоко об'єктивним і багатогранним історичним джерелом, яке допоможе сучасним і майбутнім дослідникам не лише відповідно оцінити документальний фактаж, а й істотно доповнити його міркуваннями незакомплексованих ворожою ідеологією очевидців.

В умовах незалежности вокальна творчість переживає новий характерний етап взаємодії з мільйонами народних оповідань і переказів про героїку ОУН та УПА, що перетворює увесь повстанський фольклор у найвпливовіший ідейно-виховний фактор сучасного життя українців, допомагає крок за кроком змивати з української духовности отруйний леп іноземного поневолення та його псевдонауки, зросійщувальної та іншої асиміляційно-етноцидної пропаганди, що й зараз посилено практикується російсько-реваншистськими шовіністичними силами не лише в залишках своєї імперії, а й у Білорусі, Польщі, Румунії, Словаччині, Угорщині й Чехії.

Пласт повстанських пісень значно більше за інші цикли творів патріотичного змісту увібрав у себе найкращі національні традиції українців, єднає їх усвідомленим розумінням спільности історичної долі, мови, світогляду і мети. Вони загартовані в боях, вистраждані в тюрмах і таборах, на спецпоселеннях, де жили й продовжували боротьбу сотні тисяч їхніх творців, носіїв, популяризаторів і звичайних шанувальників та виконавців. У цих піснях – доля Нації та її Батьківщини. А така творчість живе доти, доки залишається хоча б один свідомий представник народу.

Отже, до початкових функцій повстанської пісенности українців у наш час додалися нові, надзвичайно важливі, благородні і відповідальні, реалізація яких залежить від кожного громадянина нашої держави.

Українська повстанська пісенність 1940–2000 років послідовно продовжує відігравати визначальну роль у духовному відродженні українців усіх регіонів, ефективно сприяє національній консолідації і формуванню державотворчих переконань, усвідомленій активізації у різних сферах діяльності громадян нашої Батьківщини, зростанню її авторитету і впливу на міжнародній арені. І чим краще та масовіше всі суспільні прошарки і політичні течії України пізнаватимуть цей феноменальний скарб, пройматимуться ним, тим більшою ставатиме його історична роль, основна суть якої полягає в утвердженні державної незалежности, територіальної цілісности і неухильного духовного та економічного розвитку.

МАЛА БАТЬКІВЩИНА

"НАЙКРАЩЕ ТАМ, ДЕ Я ЖИВУ"

Анна БАГРЯНА

Будь-яка країна починається не зі столичного вокзалу чи аеропорту, а з найменшого населеного пункту і людей, котрі там мешкають. Тому хоч скільки б ми говорили про національне відродження країни – культурне, духовне, економічне, соціальне, – мусимо визнати, що все починається з малого, з близького серцю куточка рідної землі, з малої батьківщини кожного, хто живе в цій країні.

Укотре переконалася в цьому, коли разом зі своїми друзями здійснила мандрівку околицями Київщини. Захотілося подивитися на життя за майже розмитою межею столичного мегаполісу.

Ю. ПЕЛЕШОК

Вирвавшись з вервечки міського транспорту, виїхали на автомагістраль і взяли курс в житомирському напрямі. Першим пунктом для зупинки обрали мальовниче село Колонщину, розташоване у східній частині Макарівського району на Марених горбах, зліва від яких протікає річка Бучанка.

Пізніше з'ясували, що до складу місцевої сільської ради входять також прилеглі села Березівка, Мар'янівка і Миколаївка, а віднедавна ще й котеджні містечка Лелечий Хутір, Олімпік-парк та Казкова Долина.

А ще нам розповіли, що Колонщина має багату історію, котра сягає своїм корінням у глибокі часи Київської Русі. За легендою, 1240 року тодішні мешканці Колонщини відважно захищали свій край від монголо-татарів. У нерівному бою з ординцями Батия багато з них загинуло. Полеглі за рідну землю колонці поховані у семи могилах-курганах.

...Біля адміністративного будинку нас привітно зустріла Колонщинський сільський голова Юлія Пелешок, яка за кілька років фактично відродила село, де мешкає вже понад двадцять років.

"Моя мета – підняти рівень духовности своїх односельців, аби вони навчилися з повагою ставитися до рідної землі, до своїх пращурів", – каже Юлія Василівна. Власне, саме тому, щойно її обрали сільським головою, ця невтомна і чарівна українка поставила собі за мету відродити духовність і культуру. І в цьому напрямі вже є помітні зрушення. Наприклад, навесні поточного року в Колонщині відбулося освячення наріжного каменя церкви святого апостола Іоана Богослова, що була знищена більшовиками в середині XX століття. У цьому заході узяв участь Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України УПЦ-КП Філарет і численне духовенство. Нині церква активно відбудовується.

Монумент біля сільської школи

Нове приміщення сільської школи збудували 1986 року на території старого цвинтаря. Можливо, саме це стало причиною негативної аури навчального закладу. На пропозицію священика отця Володимира вирішили встановити на території школи хрест і освятити місце. Невдовзі за творчим проектом заслужених художників України Віталія Сивка та Миколи Білика тут постав монумент – хрест з двома янголами, що схилилися у скорботі. На ньому викарбувані слова: "Пом'яни, Господи, Боже наш, у вірі й надії на життя вічне раніше спочилих отців, братів і сестер наших і упокій їх там, де сяє світло лиця Твого".

Говорячи про духовне відродження Колонщини, варто зазначити й те, що в селі реконструйовано Будинок культури, де діють два художні колективи, відновлюється дитячий садок, видано книгу "Історія українського села. Колонщина". Населений пункт має привабливі в'їзні знаки, свій герб, прапор, гімн. Серед найближчих планів Юлії Пелешок – створення музею історії села, аби сучасники могли більше довідатися про його минуле, гордитися землею, на якій живуть.

Окрім того, Колонщина стала першим у Київській області селом, де відкрито картинну галерею відомих українських художників. Така ідея виникла два роки тому в уродженця і патріота Макарівщини, заслуженого художника України Анатолія Марчука, який передав сюди картини зі своєї приватної колекції. Варто наголосити на тому, що Анатолій Марчук є автором герба та прапора Колонщини. Він же створив символіку для всіх населених пунктів Макарівського району.

Останнім часом у селі створено комунальне підприємство "Колонщина-сервіс", яке займається благоустроєм села – обладнано електричне освітлення, заасфальтовано вулиці, встановлено контейнери для сміття. Також діє соціальна служба за проектом Євросоюзу "Кожній дитині в Україні", що опікується дітьми з неблагополучних сімей.

"Високодуховна людина – це людина, яка живе у злагоді із собою, виховує у своїх дітей почуття національної гідності і поваги до рідної землі", – запевняє пані Юлія. А ще додає своє найголовніше кредо, яким і керується на посаді сільського голови: "Найкраще там, де я живу".

Засновник щорічного фолк-фестивалю "Країна мрій" Олег Скрипка щоразу вибирає нову групу для його відкриття. Вона має бути яскравою, але не надто "розкрученою". А разом з тим, неординарною – і водночас глибоко традиційною. Цього року прокласти "першу борозну" на фестивалі випало львівському фолк-бенду "Бурдон". Група свідомо утримується від будь-яких електронних новацій, але це не завадило їй зірвати аплодисменти Співочого поля.

Хоч як дивно, група, яка виконує українську народну музику, відома більше в Польщі, аніж в Україні. За словами однієї з учасниць "Бурдону", Олени Єременко, колектив найчастіше виступає саме в Речі Посполитій, бо саме туди його найчастіше запрошують.

Між тим, в Україні фольклорні фестивалі збирають дедалі більше глядачів. Музиканти намагаються відшукати в музиці минулих століть щось співзвучне сучасності і донести це до слухача. А то й поєднати, здавалося б, протилежні фолкові традиції. Скажімо, скандинавську і карпатську. Або автентику з модерном. І роблять це музиканти якісно і переконливо.

Наш кореспондент зустрілася з групою влітку під час одного з фестивалів...

ДО ДЖЕРЕЛ

ФОЛК-ГРУПА "БУРДОН": "НАРОДНА МУЗИКА ІСНУВАЛА ЗАВЖДИ"

Львівські музиканти впевнені, що древня музика може і повинна звучати свіжо і сучасно

– Що означає слово "бурдон"?

Ростислав Татомир (бузукі, колісна ліра): Це – музичний термін, що означає "постійний тон". Він присутній у народних піснях. Тобто, коли один голос тягне постійну ноту, а хтось співає мелодію нібито "зверху". На цьому принципі побудовані й деякі народні інструменти. Скажімо, ліра колесна або дуди завжди мають ось такий постійний звук. Ми вирішили, що це поняття дуже пасує до нашого етнічного музикування.

Іван Огар (контрабас): До речі, коли я прийшов у "Бурдон", я теж зацікавився, що ж то за назва? Виявляється, що прямий переклад цього слова з французької є "довгий протяжний бас". А оскільки я контрабасист, то тим паче пишаюся тим, що граю в "Бурдоні".

– До цього деякі музиканти "Бурдону" грали в не менш відомій фолковій групі "Право на казку". Чи можна розглядати ваш нинішній проект як реінкарнацію старого?

Олена Єременко (скрипка, вокал): Після розпаду старої групи у нас з Ростиком виникла ідея щось пограти разом. Ми не вирішували, що і як гратимемо, чи будемо робити кар'єру тощо. Спочатку збиралися як старі друзі, згодом нас уже було 5-6 людей, музикували... А потім вже за місяць нас запросили виступити на львівському Фестивалі середньовічної музики "Містерія". Свій перший концерт у новій якості ми відіграли 19 грудня 2002 року. Спочатку виконували переважно європейську музику – особливо скандинавську, ще давню італійську, трошки англійської. А потім уже потрошку почали змінювати репертуар у бік музики карпатських регіонів.

– Як відбувався перехід від західної музики до своєї?

Р. Татомир: Спочатку нас зацікавила музика угорська, румунська, польська. А звідти вже недалеко було і до наших Карпат, де великий уплив на нас мали гуцули, лемки, бойки, з їхньою самобутньою музикою і традицією. Але ми тим не обмежуємося. Зараз у нас є багато пісень з Центральної України.

– Ви граєте на інструментах, звучання яких у більшості екзотичне для сучасних українців. Розкажіть, що це за інструменти?

Р. Татомир: Насамперед слід сказати, що ми музикуємо винятково на акустичних інструментах. Приміром, колесна ліра, що використовувалася у всій Європі, причому здавна. Є в нас ще фідель – п'ятиструнна скрипка з дещо низьким звучанням.

О. Єременко: Фідель – це попередник скрипки. П'ята струна додана як нижня, тому на фіделі можна і акомпонувати, і грати мелодію. Можна сказати, що це скрипка і альт водночас.

Р. Татомир: Крім того, є в нас балканський бузукі – щось на зразок великої мандоліни. Звичайно, різні дримби, перкусійні інструменти. При цьому ми можемо поєднувати зовсім непоєднувані з нашою культурою інструменти. Скажімо, східні бубни або австралійський диджиріду. Це такий великий духовий інструмент аборигенів. Ми не боїмося експериментувати із звуками...

– Як ви бачите процес відродження українського фолку і себе в цьому процесі?

О. Єременко: Зрештою, кому, як не молодим, відроджувати музичні традиції наших предків? Якийсь час був занепад. Можна сказати, ми перше покоління, яке власне почало відроджувати стару культуру. Дуже добре, що ще й досі живі ті бабці, які співають чудово, які можуть навчити нас чомусь.

Р. Татомир: Я би не казав про якусь велику хвилю відродження. У принципі, традиційна музика, народна музика існувала завжди. Інша справа, в якому виконанні. За радянських часів ми просто стикалися з не дуже якісною інтерпретацією.

І. Огар: Ми у себе в колективі охрестили радянський фолк, тобто після 70-х і ближче до 90-х, як "музикування в стилі совдепікус", оскільки мелодія і гармонія зберігалися від народного, а решта вихолощувалася. Але справжня народна музика дожила до сьогоднішнього дня. І зараз її "рухають" такі колективи, як наш "Бурдон", "Божичі". Їх створили молоді виконавці, спеціалісти, які народилися в пострадянський час і вже не мали того радянського виховання. І хоча я набагато старший від усіх у колективі, але вчуся у них, бо відчуваю, що вони щось зовсім інше знають і можуть це упіймати.

– Як ви гадаєте, чому справжній фолк так довго був у підпіллі?

Р. Татомир: Я так не вважаю. Можливо, була якась більш сучасна, як на той час, інтерпретація, але вона не знаходила свого виходу. Хіба що на естрадному рівні.

І. Огар: Був такий "валютний" ансамбль Вірського, заробляв по світу для України долари. Було ще багато колективів, але всі вони несли тільки вершечок справжньої фолкової музики. Однак вони не відображали суті й духу як народного музикування, так і народного танцю.

Ось ми цього року були в Канаді. Так уявіть собі, що 90% тамтешніх українських музичних колективів мають за плечима прекрасну школу, дуже гарну організацію, але танцюють "за Вірським". Ми для себе визначили це як "спортивні танці в національних костюмах". І тому коли вже щось відроджувати, то відроджувати щось справжнє. Тобто таке, що несе сам дух. Не обов'язково з балетної позиції, чи зі "спортивно-хореографічною" обробкою. Має бути сам дух, і саме до цього треба зараз звертатися. Звичайно, все має право на життя, але основу фолку і духу народного складають власне автентичні речі.

– Фольклорні колективи нерідко працюють з матеріалом культур, які сьогодні майже стерті з лиця землі. Де ви такий матеріал знаходите?

Р. Татомир: Звичайно, це багато всього того, що назбирано фольклористами. Є якийсь матеріал у нотах, який ми опрацьовуємо на свій власний розсуд. Переймаємо щось під час спільного музикування, спілкуємося з різними музикантами, їздимо Європою на фольклорні фестивалі тощо.

– В яких фестивалях ви брали участь?

О. Єременко: О, їх було дуже багато! Ми грали на фестивалі "Шешори", відкривали фестиваль "Країна мрій" разом з Олегом Скрипкою і Ніною Матвієнко, брали участь у фестивалі в Миколаївці (Польща), грали на танцювальних фестивалях в Угорщині...

Р. Татомир: Ми грали і в Білорусії, і в Росії, кілька концертів відіграли в Німеччині.

– Кого більше серед вашої публіки – молоді чи людей старшого покоління?

О. Єременко: Ми відчуваємо більшу цікавість від людей старшого покоління. Дуже приємно бачити на концертах людей середнього і пізнього середнього віку (усміхається), як я це називаю. Бо вони теж скучили за справжнім. Хоча нашу авдиторію складають також студентство, тінейджери...

Р. Татомир: Дуже приємно, що люди вперше чують від нас таку музику і вона справляє велике враження. Адже до того вони фольклор чули, скажімо, від Руслани. А з нами у них є нагода почути справжні акустичні інструменти, справжнє звучання, і традиційне музикування.

Розмову вела
Світлана НОВОХАТСЬКА

ВІД АВТОРА

ЧОРНІ ДНІ

Іван АНДРУСЯК, поет

Високосний рік збирає свою страшну данину...

На моїй пам'яті вперше за останні сорок днів письменники відходять у кращий світ отак... один за одним...

Сорок днів тому не стало Василя Кожелянка, який виводив українські танки на вулиці Москви, змінював перебіг та результати важливих боїв і цілих воєн. Він робив це навдивовижу легко, красиво й ефектно, ставши творцем цілого жанру у вітчизняному письменстві – альтернативна історія. А поміж тим писав дуже мудрі вірші – сповнені філософських глибин Сходу. Своєї ж долі ні одним, ні іншим не змінив...

За ним відійшов Аттила Могильний – один із найтонших ліриків, напрочуд світлий поет, глибоко закорінений у народні любовні традиції...

Відтак не стало Юрка Покальчука, який спершу відкривав нам латиноамериканську прозу, а тоді на власному прикладі демонстрував, як це – бути українським європейцем. І хоч писав здебільшого про любов плотську, але великою людською любов'ю зігрівав малолітніх в'язнів однієї з колоній, якими він не просто опікувався, а яким фактично заміняв батька...

І ось тепер – чи не найболючіша для нашої літератури втрата – відійшов у кращий світ Ігор Римарук...

Ігор був поетом рафінованим, навіть естетським. Україні завжди бракувало саме таких поетів. Бажан, Свідзінський, Антонич, Плужник, ще двоє-троє імен – та й усе... Наші поети працюють здебільшого з наративним, житейським, "сирим" матеріалом, – Римарук натомість був одним із небагатьох, хто працював з матеріалом культури. Він майже ніколи не оповідав, а спирався на зовсім інші засоби досягнення текстом потрібного ефекту: інтелектуально-образне осмислення, мітопоетика, звертання до вічних у контексті світової та української культур образів, до переосмисленого і омодерненого, але від того не менш магічно-містичного фолку. Його поетична органічність походить із тонкого відчування національної віри (язичницька Діва Обида, переосмислена в Богородицю) й світової естетико-культурологічної традиції, помножених на майже канонічну охайність форми:

У місті замовлянь і мук твоїх колишніх
повечоріє сніг – і з'являться з імли
і той, хто був хрущем і жив колись
на вишнях,
і той, кого в чужій сорочці погребли.
Отам, під ліхтарем!
за ріг звертають... двоє –
не порізно ідуть! летять!.. І з висоти
побачать: осипа століття білу хвою.
Каміння біле... сніг... чорнієш обіч ти.

Ігор Римарук значною мірою прислужився інтелектуалізації українського поетичного дискурсу. Та й молодша генерація поетів, зорієнтованих на осмислення інтелектуально-психологічних глибин (Василь Махно, Ростислав Мельників, Юрій Бедрик, та й автор цих рядків), уже самою своєю появою мусить значною мірою завдячувати саме йому.

Тексти Римарука надзвичайно етичні й безмежно чужі всьому "злободенному". Однак вони від того не менше сучасні. Навіть те, що нині сприймається аж надто гостро, насправді, опривлене в цих текстах, виявляється усього лише... вічним.

...Ігор був для мене Учителем; Василя – хоч і бачилися ми з ним останнім часом дуже рідко – я завжди сприймав як друга; Юрка мав за доброго старшого приятеля; а з Аттилою був ледве знайомий. Але як про кожного з них казати "був" – я не знаю...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 3б, м. Київ, тел./факс 235-37-61

В.о. головного редактора Микола Сергійчук

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 7 000 примірників

Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9